

Høringssvar v/foreldrerepresentanter fra Båsmo Barnehage

Fremtidig oppvekststruktur i Rana kommune

Sammendrag

Foreldrerepresentanter v/Båsmo barnehage opplever forslagene om nedleggelse som lite gjennomtenkt, og mangelfullt utredet med tanke på helhetlig konsekvens og risikovurdering. Hva er de reelle samfunnskostnadene ved mangelfull tilknytning til nærmiljøet, og utrygge barn som faller utenfor?

Som vi skal se under er Båsmo barnehage en trygg og god barnehage, som har stor betydning for lokalsamfunnet på Båsmoen – både for barna, barnas foresatte og de ansatte i barnehagen. Barnehagen er en viktig møteplass hvor det dannes trygge og gode nettverk for barn og foreldre i nærområdet.

Innhold

1. Gjennomgang av alternativene	3
Alternativ 1 og 2.....	3
Alternativ 3.....	3
2. Båsmo barnehage - Informasjon	3
3. Foreldrerepresentantenes vurderinger rundt nedleggelse av Båsmo barnehage	4
3.1. Bekymringer rundt en «Storbarnehage»	4
3.2 Rekrutteringsutfordringer og arbeidsmiljø	5
3.3 Transport (Trafikk og plassering)	5
3.4 Tilflytting og bolyst	6
3.5 Barnets stemme	6

1. Gjennomgang av alternativene

Fra høringsnotatet gjenstår alternativene 0–7. For å begrense vår høring vil vi sette søkelys på det som er aktuelt for Båsmo barnehage. Alternativ 1–3 innebærer nedleggelse av Båsmo barnehage:

Alternativ 1 og 2	Alternativ 3
Barna flyttes til andre kommunale barnehager og til en ny storbarnehage på Ytteren barneskole med plass til 136 barn.	Ytteren barneskole legges ned og ombygges til kulturskole, fritidsklubb og en storbarnehage med plass til 206 barn.

2. Båsmo barnehage - Informasjon

Båsmo barnehage er en mellomstor barnehage med:

- **68 barn og 21 ansatte**
- **Bygning i god teknisk stand**, uten vedlikeholdsetterslep. Bygd i 1982, totalrenovert og bygd ut i 2006-2007. Store, romslige lokaler
- **Bygningen er arkitekttegnet for barnehagedrift**. Arkitekter fra hele Norge reiser til Båsmo barnehage for inspirasjon. Bygget fungerer utmerket som barnehage, til pedagogisk læring, lek, kreativ utfoldelse, samspill og fellesskap. Barnehagen er bygd i to etasjer.
- **Stor og godt tilrettelagt uteplass**, med flere tuområder i umiddelbar nærhet. Uteområdet og naturen gir barna mulighet til å bruke kroppen allsidig. De drar på tur til Trollskogen i Båsmolia, til fjæra, Stenneset og skoleskogen.
- **Lavt sykefravær**: Under 1,56 % totalt sykefravær i 2024
- **Veldrevet økonomisk**
- **Stabil bemanning**: Snittansiennitet på ca. 14 år, som gir barna trygghet over flere år. For oss foreldre oppleves det svært stabilt at barna våre møter de samme voksne gjennom alle barnehageårene. I tillegg gjør det lave sykefraværet at barna kun trenger å forholde seg til de samme, kjente voksne hver dag, uten utstrakt vikarbruk. En trygg og stabil hverdag er det vi foreldre forventer at våre barn skal ha i barnehagen.
- **Fagområdene** barnehagen arbeider med er «kunst, kultur og kreativitet», «natur, miljø og teknikk», «kropp, bevegelse og helse», «antall, rom og form», «nærmiljø og samfunn», «etikk, religion og filosofi», og «kommunikasjon, språk og tekst». Barnehagen er også en helsefremmende barnehage, og arbeider etter de ti kriteriene det omfatter. Barnehagen er også trafikk sikker barnehage, og gjennom alle barnehageårene fokuseres det på at barna skal bruke alle sine sanser ute i trafikken; se, høre, gjøre, oppleve og erfare. Trafikkopplæring i barnehagen handler om å gi barna begrep om hva trafikk er og lære å ferdes trygt i trafikken gjennom å følge trafikkreglene. Barnehagens grunnpilarer er: Barn som subjekt, å lære i lag og lære av hverandre, gruppetilhørighet, prosjekterende arbeid og estetikk.

3. Foreldrerepresentantenes vurderinger rundt nedleggelse av Båsmo barnehage

3.1. Bekymringer rundt en «Storbarnehage»

Viktigst for foreldrerepresentantene i Båsmo barnehage er barnas trygghet. Vi krever at barna våre skal få den oversikten, forutsigbarheten og rammene de har behov for. Da det er lite forskning på store barnehager, må vi rette et kritisk blikk mot dette forslaget. **Vi er kritiske til om det i det hele tatt er mulig å bevare trygge barn i en barnehage av slike dimensjoner.** Mange foreldre har søkt overflytting til private barnehager i frykt for denne overgangen.

Situasjonen i dag er at barna våre er trygge barn med godt etablerte relasjoner til de rundt seg i barnehagen sin. De har få, kjente barnehageansatte å forholde seg til, ansatte som kjenner disse barna og deres foreldre godt. I en stor barnehage stiller vi oss tvilende til om barna vil oppleve en slik trygghet. Vi tror ikke de voksne vil kjenne barna og foreldrene på samme måte i en storbarnehage, som vi opplever at de gjør i vår mellomstore Båsmo barnehage i dag.

Vi er også bekymret for hva som vil skje med de barna som eventuelt ikke skulle få plass i den nye «Storbarnehagen». Vi viser til setningen hvor barna skal flyttes til Ytteren, «Eller andre kommunale barnehager med ledig kapasitet». Det er med andre ord ikke sikkert at alle barna i Båsmo barnehage er tenkt overflyttet samlet til Ytteren.

At barna våre får flytte samlet, med sine kjente voksne, vil være vårt minstekrav dersom politikerne fatter denne beslutningen. Vi krever også at avdelingsstørrelsene beholdes på det nivået det er i dag, slik at våre barn får sjansen til å danne nære, trygge relasjoner til sine barnehagevenner, samt ansatte. Vi krever at våre barn skal gå i en barnehage hvor de blir hørt og sett.

Vi har barn med særskilte behov, og vi er dypt bekymret for hvor godt disse barna vil kunne følges opp i en barnehage hvor ikke alle voksne kjenner til disse barna.

Administrasjonen nevner at det skal bli stordriftsfordeler ved at personal kan flyttes fra avdeling til avdeling ved fravær. Her stiller vi oss bak tillitsvalgt i Båsmo barnehages innspill om at personalet umulig klarer å bli kjent med 150-200 barn, og deres foreldre.

3.2 Rekrutteringsutfordringer og arbeidsmiljø

I takt med at det fødes færre barn og det blir flere eldre, blir det også færre folk i arbeid. Barnehageansatte er verdifulle ressurser. Uten de går ikke samfunnet rundt. Vi stiller spørsmål ved om de ansatte i Båsmo barnehage kommer til å ønske å være ansatt i kommunen videre, eller finne seg en annen arbeidsgiver når deres godt etablerte arbeidshverdag og arbeidsmiljø foreslås totalendret?

Og hva vil det gjøre med barnehagens ellers uproblematisk rekrutteringsevne? Et godt og stabilt arbeidsmiljø med lavt sykefravær, er et viktig trekkplaster for barnehagepedagoger som kan velge og vrake blant arbeidsplasser.

Foreldrerepresentantene stiller også spørsmål rundt hva en eventuell nedleggelse og flytting vil gjøre med det svært lave sykefraværet i Båsmo barnehage. Barnehagen hadde som nevnt totalt sykefravær i 2024 på 1,56 %. Til sammenligning var det legemeldte fraværet blant barnehageansatte i Norge i 2. kvartal, 2024, på 9,8% (kilde: SSB). Båsmo barnehage har med andre ord klart det få andre barnehager har klart, det ser vi tydelig ut fra statistikken. Politikerne som var på besøk i januar, kalte barnehagen en ledestjerne, en barnehage andre kan se til.

La oss ta et illustrerende regnestykke på de økte utgiftene en omstilling kan få, som følge av økt sykefravær.

	Dagens situasjon i Båsmo barnehage	Forventet situasjon ved overflytting til Ytteren storbarnehage	Differanse/ Økning:
Antall ansatte/årsverk:	27/20	27/20	
Personalkostnader (Lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift, sosial kost, etc)	700 000,-	700 000,-	
Sykefravær	1,56%	10%	~8,5%
Regnestykke kostnad	$1,56\% \cdot 20 \cdot 700\,000$	$10\% \cdot 20 \cdot 700\,000$	
Sum kostnad	218 400,-	1 400 000,-	~1 200 000,-

Som tabellen over viser vil utgiftene, ved forventet økning i sykefravær, øke med rundt 1,2 millioner kroner per år. Over 4 år utgjør dette en økning i utgifter på rundt **4,8 millioner kroner** for å drifte den nye storbarnehagen på Ytteren. En sannsynlig risiko for såpass store kostnadsøkninger bør tas med i vurderingene.

3.3 Transport (Trafikk og plassering)

Opprettelse av storbarnehage på Ytteren og overflytting av elever til Båsmo barneskole vil medføre at gjennomgangstrafikken mellom bydelene vil øke betraktelig – småveier og Ytterenstrekka vil bli vesentlig mer trafikkert. Vi foreldre er spesielt bekymret for logistikk rundt avlevering/henting samt sikkerheten for små og større barn ved krysset Nordåsveien/Båsmoveien ved Bunnpris Båsmo.

Vi stiller derfor følgende spørsmål:

- Er kostnadsberegninger for trafiksikkerhet og nødvendige endringer som må gjøres for å skape sikre avleveringssoner er tatt med i totalregnestykket?
- Er det gjort tilstrekkelige risikoanalyser og utredninger av trafikksituasjonen og sikkerheten for barna i bydelene ved endret trafikkmønster?
- Er forslagene vurdert opp mot nasjonale, regionale og kommunale mål om redusert transportbehov?

3.4 Tilflytting og bolyst

Snittalderen for kjøpere av bolig på Båsmo er 34 år (Kilde: evKart statistikk). Det er et populært område å bosette seg for småbarnsfamilier. Dette kommer av flere grunner, men barnehage og barneskole i nærområdet bidrar trolig til denne stabile tilveksten over flere år.

I nåværende situasjon vil barna gjennom turer og utflukter bli kjent med området de bor i. Det knyttes sosiale bånd mellom barna og foresatte gjennom uorganiserte og organiserte møter i nærområdet på ettermiddagstid/helger. Barnehagen og barneskolen er også et naturlig samlingssted for lek, også i helgene.

Ved å legge ned den eneste kommunale barnehagen i området Båsmo/Alteren, vil ikke alle barna i bydelen få barnehageplass i sitt nærmiljø. Dette vil etter vår mening frarøve barn og foresatte følelsen av tilhørighet til nærområdet.

Foreldrerepresentantene stiller seg også undrende til om politikerne bevisst går inn for en overvekt av private barnehager i Rana.

3.5 Barnets stemme

Barnehageloven § 3 lyder:

“Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet og i saker som gjelder dem selv. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet”.

Barnets stemme ble innhentet i oktober 2024. Sammenfatningen av dette ble deretter oversendt til foreldrerepresentantene og kommunen. Barnehagen har anonymisert, oppsummert og strukturert innspillene, og foreldrerepresentantene ønsker å gjengi hovedmomentene fra barnets stemme, i håp om at politikerne lytter til barna våre.

De minste barna, på 1 og 2 år, ble hørt indirekte gjennom kunnskap fra ansatte og foresatte. Vurderingene fra ansatte baserer seg på fagkunnskap om relasjoner, tilknytning og trygghet. Betydning av barnehage i nærmiljøet for barna er innhentet via de foresatte.

3, 4 og 5-åringene er hørt både indirekte, gjennom vurderinger fra foresatte og ansatte, og direkte, gjennom de barna som har ønsket å snakke om dette.

3.5.1 Barnets stemme, indirekte via foresatte

Bekymringer knyttet til **relasjoner** ved flytting til ny barnehage

- Risiko for å miste allerede gode relasjoner til venner/ansatte. Det tar tid å bygge nye relasjoner
- Barna vil måtte forholde seg til mange flere: flere ansatte, barn og foresatte som barna må bli trygge på. Dette vil bli særlig utfordrende for de mest sensitive barna, og barna med særlige behov
- Større grupper vil kunne medføre at enkelte barn forsvinner i mengden, samt kunne gi en økt tilvekst av gruppepress
- Det å bytte miljø, fysisk miljø og personal, vil medføre en økt påkjenning for barna. Dette vil noen håndtere bedre/dårligere enn andre. Skifte av barnehage vil kreve en ny tilvenning for barna.
- De som har sluttet i barnehagen kjenner stor nærhet til barnehagen i flere år etter skolestart, og har ofte behov for å oppsøke bygget, og de ansatte, i tiden etter skolestart. Denne muligheten vil forsvinne dersom det blir for stor avstand mellom skole og barnehage

Barnehagebygg, storbarnehage på Ytteren

- Et større miljø vil oppleves mer uoversiktlig og forvirrende, og samtidig vanskelig å finne fram i, spesielt for de små og de mer sensitive barna
- Spørsmålet mange stiller seg rundt selve bygningen Ytteren barneskole, som i sin tid ble bygget som ungdomsskole, er om det vil være et bygg som kan tilpasses drift som barnehage like godt som dagens bygg på Båsmo

Omlokalisering til ny barnehage

- Større geografiske avstander vil medføre at barna mister muligheten til å etablere nærhet til lokalmiljøet på Båsmoen. Dette vil medføre tap av kompetanse om og kjennskap til sitt nærområde
- Det lokale fellesskapet og tilhørigheten svekkes. Barn og foresatte møtes ikke på samme måte i nærmiljøet når barnehagen dekker et mye større geografisk område
- Det vil bli utfordrende å sikre at de mer sårbare familiene, de som sliter av ulike grunner (språk/økonomi etc), fortsatt har relasjoner og bygger vennskap med de som bor i nærmiljøet. Dette vil kunne føre til at de ikke utvikler et nettverk der de er inkludert og føler tilhørighet
- Barna får lengre reisevei. Muligheten for å gå til og fra barnehagen blir borte/forhindret. Flere må trolig bruke bil (Miljøperspektivet)

- Tidsklemma: I en travel hverdag, passer lengre reisevei svært dårlig for mange barnefamilier. Dette vil utfordres ytterligere av kommunens foreslåtte innskrenkning av det enkelte barnets oppholdstid i barnehagen

Utrygghet og uforutsigbarhet

- Diskusjonen og forslaget om nedleggelse av barnehagen vår skaper utrygghet, stress, usikkerhet og uro både for barna og de foresatte. Vi er bekymret for hvordan dette vil påvirke barnas utvikling, både fysisk og psykisk
- Ting som i dag er en selvfølge, blir usikre, med slike endringer og omlokaliseringer. Foreldre blir ikke like trygge på at barna har det bra, som i dag. Når foreldre er utrygge, blir også barna det.
- Flere er bekymret for at det i en storbarnehage på Ytteren, vil bli mer upersonlig og at det blir for mange å forholde seg til
- Dersom omlokalisering fører til mindre stabilitet blant de ansatte, grunnet økt sykefravær og utskiftning av personale, vil dette medføre uforutsigbarhet for barna
- Barn trenger trygghet og forutsigbarhet

3.5.2 Barnets stemme, direkte

Barna er opptatte av vennene sine, og de ansatte. De stiller spørsmål som: «Får vi være i lag?»

og «er det plass til alle de ansatte i en ny barnehage?». En del barn blir stille og tenker mye.

Noen har allerede byttet barnehage, har erfaring, og sier de savner de gamle vennene sine. Noen synes det er en kul tanke, og ser for seg at hvis kommunen da får mer penger kan vi få sirkus og flere leker i den nye barnehagen. Mange av barna svarer: «det vil eg ikke».

3.5.3 Fagmiljø/kompetanse – barnets stemme, indirekte via ansatte i Båsmo barnehage

De fleste barna i barnehagen bor på Båsmo. Ved å ha barnehagen i nærmiljøet ser vi at mange foreldre har vært i barnehagen, gått forbi, sett på huset, lekt og gjort seg kjent i uteområdet, før barnet starter i barnehagen. Dette skaper begynnende kjennskap og tilknytning til barnehagen.

Barnehagen er en god arena for småbarnsforeldre til å bygge relasjoner med andre familier med små barn, de møtes på foreldremøter, dugnader og leker i barnehagens uteområde på ettermiddager/helger. Denne relasjonsbyggingen fortsetter utenfor barnehagen med barnebursdager, turer/treff på fritiden, og andre avtaler via felles chatgrupper som foreldrene

18.05.25

har opprettet. Dette er spesielt viktig for foreldre som ikke har nettverk (er ny i landet/byen eller liknende).

På bakgrunn av Båsmo barnehages beliggenhet, går også noen barn/foresatte sammen til og fra barnehagen.

Som fagpersoner er vi redde for at dersom barnehagen flyttes ut av nærmiljøet vil nettverket forsvinne, noe som treffer de sårbare gruppene hardest.

Barna som ikke går i barnehage i sitt nærmiljø, mister mye god kompetanse på området de skal ferdes i på fritiden. Hvilke stier det er lurt å følge, hvor de finner blåbær, hva som er den raskeste veien til kameraten, hvor kan jeg stikke meg bort når jeg vil være alene.

Barna vil også miste historikken, og mystikken i sitt nærområde. Skrønehistoria om «mannen som ha mista kona si», om hva som egentlig er inne i trafoen på parkeringa, og Kisbekken som er full av krokodilleegg. De vil miste det som knytter bånd, og nærhet til sitt sted, som gjør at de vil ta vare på stedet sitt, og som gjør at de ønsker ta med sin framtidige partner, og bosette seg her når de blir voksne.

Barna i barnehagen øver ukentlig på trafikkbildet, hva det står på skiltene, hvor bilene kjører raskt, hvor de trygt kan krysse veien, dette er kunnskap som blir borte, om barna ikke ferdes i sitt nærområde.

Vi har mange barn som synes overgangen til skolen kan være stor og vanskelig. For dem har vissheten om at de kan komme innom på besøk i barnehagen etter skoletid, vært det som har gjort overgangen grei. Når overgangen har vært tung, hjelper det godt å kunne gå til barnehagen, sitte litt på fanget, snakke litt og leke litt.

Mange tidligere barnehagebarn kommer innom etter skolen for å være her, leke og etter hvert som de blir større, hjelpe til.